

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
4 У. 13373/16
Дана 20.04.2018. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Весне Лазаревић, председника већа, Гордане Богдановић и Јелице Пајовић, чланова већа, са судским саветником Горданом Војновић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужилаца А.А. из ..., ул. ... и Б.Б. из ..., ул. ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Пухаловић, адвокат из Новог Сада, Булевар Ослобођења бр. 92, поднетој против туженог Министарства финансија Републике Србије, Сектора за имовинско-правне послове, Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 20, ради поништаја решења туженог број: 46-00-00052/2016-13 од 24.08.2016. године, уз учешће заинтересованог лица Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, Београд, ул. Немањина бр. 26, у предмету враћања имовине, након усмене јавне расправе, одржане дана 19.04.2018. године, у нејавној седници већа одржаној дана 20.04.2018. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба СЕ ОДБИЈА.

II ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца, за накнаду трошкова управног спора.

III ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци А.А. из .., ул. ... и Б.Б. из ..., ул. ..., да заинтересованом лицу Републици Србији накнаде трошкове управног спора у износу од 16.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је као неоснована жалба А.А. из ... и Б.Б. обоје из Београда, изјављена против делимичног решења Агенције за реституцију Републике Србије Подручне јединице Београд број 46-005458/2014 од 15.12.2015. године, којим решењем је, тачком 1. диспозитива одбијен као неоснован захтев подносилаца Б.Б. и А.А., обоје из ... у делу који се односи на имовину одузету

бившем власнику В.В., рођеној ... из ..., решењем о национализацији Одељења за финансије НОО Земун бр. .../1 од 01.06.1950. године и решењем Градске експропријационе комисије бр. 383-48 од 13.11.1948. године и у делу који се односи на имовину одузету бившем власнику Г.Г. из ... и то идеални део од 1/2 пашњака површине 3 јутра ... кв. хв. КО Тачком 2. диспозитва је одређено да ће о преосталом делу захтева, односно о имовини коју подносиоци захтева потражују иза бивших власника Д.Д. и Ђ.Ђ. рођене ..., бити накнадно одлучено, посебним решењем кад се за то стекну законом прописани услови.

Тужбом поднетом Управном суду дана 26.09.2016. године, преко пуномоћника, тужиоци су оспорили законитост решења туженог органа наводећи да је једини законски наследник иза пок. В.В. био њен син пок. Д.Д. из брака са Г.Г., да је Д.Д. преминуо 1990. године без потомства, па су тужиоци његови законски наследници, с обзиром да су они законски наследници другог наследног реда иза Д.Д. оца Г.Г.. Навели су да сматрају да је изведен погрешан закључак да су тужиоци само у тазбинском сродству са В.В. јер да је жив Д.Д., син пок. В.В., би могао да покрене поступак реституције иза своје мајке, па у случају да он премине у току трајања поступка за реституцију, на његово место би ступили његови законски наследници, а то су тужиоци, што значи да су по праву представљања иза пок. Д.Д. они законски наследници иза пок. В.В.. Још су додали да је првостепени орган погрешно закључио да је В.В. одређена накнада у државним обвезницама за експропријацију у корист државе за део кат. парцеле бр. ... у површини од 317 кв.хв. и део парцеле бр. ... у површини од 182 кв.хв., обе уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ..., пошто пок. В.В. није одређена накнада у државним обвезницама, на коју околност је приложен и доказ у допуни документације под бројем 6- решење Државног секретаријата за послове финансија 06 број .../1-59 од 19.03.1960. године, у коме је у образложењу констатовано да је решењем Врховног суда НР Србије Гзз-Е бр. 1073/51 од 14.03.1951. године усвојен захтев за заштиту законитости Јавног тужиоца ФНРЈ и укинута решење Градске експропријационе комисије у Београду бр. .../48 од 12.11.1948. године у делу који се односи на одређивање накнаде за експроприсану имовину. Поводом дела ожалбеног решења којим је њихов захтев одбијен у односу на некретнину уписану у КО ..., тужиоци су навели да појединачни акт о подржављењу нису успели да пронађу, а да према уверењу РГЗ (Службе за катастар непокретности Београд ... од 08.12.2014. године) идентификација парцеле ... КО ... није могућа, пошто је иста унета у комасациону масу, што је индиректан доказ о подржављењу. Предложили су да суд по спроведеном поступку тужбу уважи, оспорено решење поништи а туженог обавезе на накнаду трошкова управног спора у износу од 36.000,00 динара за састав тужбе. Поднеском од 30.05.2017. године тужиоци су указали суду на допунско решење о наслеђивању од 30.12.1980. године, према коме је пок. Д.Д. оглашен за наследника на накнадно пронађеној имовини пок. В.В. коју чини право коришћења кат. парцеле ... код куће, површине од 415 кв.хв. уписане у ЗКУЛ ... КО ..., која некретнина је означена у захтеву за реституцију. Такође су навели да је то решење битно зато што је пок.Д.Д. наследио право коришћења на овој парцели која је национализована, што су тужиоци и доказали у поступку реституције, а осим тога пок. В.В. је била власник и дела кат. парцела бр. ... и ... у укупној површини од 1796 м2, која одговара сада делу кат. парцеле бр. ... насип Дунава, укупне површине 13 ха 84а, 44 м2, који

докази су достављени такође првостепеном органу. У свему осталом тужиоци су остали код тужбе и тужбеног захтева. На јавној расправи од 19.04.2018. године пуномоћник тужилаца је посебно указао да управни органи сувише рестриктивно и без основа посматрају појам законских наследника, што је сасвим супротно одредби члана 2. Закона о наслеђивању, према коме постоје законски и тестаментални наследници. Истакао је да су тужиоци законски наследници и да је све што је у управном поступку урађено, урађено само у циљу да се таквим рестриктивним тумачењем појма законског наследника што мање имовине врати законским наследницима оних лица којима је имовина национализована. Додао је да сматра потпуно неоснованим наводе заинтересованог лица из одговора на тужбу којима се тумачи да тужиоци јесу законски наследници законског наследника власника имовине, али да немају права. Такође је навео да Република Србија по његовом мишљењу, није странка у поступку, те да јој не припадају трошкови управног спора. Предложио је да суд тужбу уважи, оспорено решење поништи, а туженог обавезе на накнаду трошкова управног спора по трошковнику који је приложио и то за састав тужбе и поднеска од 30.05.2017. године у износу од по 36.000,00 динара, за приступ на јавну расправу у износу од 37.5000,00 динара на име судске таксе по одмерењу суда.

У одговору на тужбу, тужени орган је у свему остао при разлозима изнетим у оспореном решењу, са предлогом да суд тужбу одбије као неосновану.

Заинтересовано лице Република Србија је преко законског заступника Државног правобранилаштва РС оспорила наводе тужбе истичући да је тужени орган правилно утврдио да тужиоци нису законски наследници бившег власника В.В., због чега нису активно легитимисани да буду одређени за кориснике враћања имовине или обештећења, пошто активну легитимацију у поступку враћања одузете имовине, односно обештећења, осим бившег власника могу имати само још лица која су наследници бившег власника по закону-законски наследници. Својство корисника се не преноси са бившег власника на његове правне следбенике по општим правилима грађанског права, а ово зато што у време одлучивања о захтеву за враћање или обештећење предметна имовина није била имовина бившег власника односно његових правних следбеника, већ лице које испуњава услове да буде утврђено за корисника, тек треба да стекне ту имовину оргинарним путем-на основу одлуке надлежног државног органа Агенције за реституцију. У том смислу и законски наследник бившег власника коме закон признаје својство корисника ако бивши власник није жив, не стиче својство корисника као правни следбеник бившег власника, већ се ради о његовом сопственом праву које стиче на основу закона. С обзиром да је у конкретном случају у спроведеном поступку несумњиво утврђено да су тужиоци тазбински сродници бившег власника који јесу законски наследници законског наследника бившег власника, али сами не спадају у круг законских наследника бивших власника, то не могу бити утврђени као корисници по Закону о враћању одузете имовине и обештећењу. То право је изричито признато само бившем власнику и законском наследнику бившег власника, па тазбински сродници не спадају у круг могућих потенционалних законских наследника оставиоца из члана 8. став 1. Закона о наслеђивању, те они не могу бити законски наследници тог бившег власника. Предложило је да суд тужбу одбије као неосновану, а тужиоце

обавеже да заинтересованом лицу накнади трошкове управног спора у износу од 16.500,00 динара за састав одговора на тужбу.

Управни суд је дана 19.04.2018. године одржао усмену јавну расправу у присуству тужилаца лично са пуномоћником, адвокатом Александром Пухаловићем из Београда, а у одсуству уредно позваних туженог органа и законског заступника заинтересованог лица, у складу са одредбом члана 38. Закона о управним споровима, којим је, ставом 1., прописано да изостанак уредно позване странке са усмене расправе не одлаже њено одржавање.

По разматрању навода тужбе, одговора на тужбу, свих списа ове управне ствари и речи пуномоћника тужилаца изложених на усменој јавној расправи, испитујући оспорени управни акт у смислу одредбе члана 41. Закона о управним споровима („Службени гласник РС”, бр. 111/09), након усмене јавне расправе одржане у смислу одредби члана 2., члана 33. став 1., члана 34. став 2. Закона о управним споровима, Управни суд је нашао да тужба није основана.

Према стању у списима и разлозима образложења оспореног решења, тужиоци су поднели захтев за враћање одузете имовине и обештећење као законски наследници бивших власника одузете имовине В.В. рођене ..., Д.Д., Г.Г. и Ђ.Ђ., рођене ..., који захтев је заведен под бројем:46-005458/14 од 05.02.2014. године. Предмет захтева је имовина одузета В.В. рођ. ... решењем о национализацији Одељења за финансије НОО Земун бр. .../1 од 01.06.1960. године и решењем Градске експропријационе комисије бр. ...-48 од 13.11.1948. године, као и имовина одузета Д.Д. Одлуком ГНО Одсека за аграрну реформу и унутрашњу колонизацију бр. .../46 од 31.01.1946. године, те имовина одузета Г.Г.-идеални део од 1/2 пашњака површине 3 јутра 807 кв. хв. КО ... и имовина одузета Ђ.Ђ. решењем Комисије за национализацију при НОО Стари град бр. .../59 од 02.11.1959. године. Поступајући по овом захтеву првостепени орган је као прво утврдио да је део захтева подносилаца захтева Б.Б. и А.А. који је поднет у складу са Законом о враћању одузете имовине и обештећењу који се односи на враћање имовине одузете В.В. и имовине одузете Г.Г. сазрео за решавање, те да је целисходно у смислу члана 205. Закона о општем управном поступку делимичним решењем одлучити о предметном делу захтева. Поступајући надаље по захтеву, првостепени орган је утврдио да је бивши власник В.В. преминула 1978. године као удовица Г.Г. и да је иза себе од потомака оставила сина Д.Д., као и да су подносиоци захтева побочни сродници-уници Г.Г., супруга бивше власнице, а не В.В. са којом су били само у тазбинском сродству, тако да се у конкретном случају не може применити право представљања, пошто се то право у смислу одредбе члана 10. Закона о наслеђивању, не примењује на супружника оставиоца, као ни на тазбинске сроднике. Утврдивши дакле да су Б.Б. и А.А. побочни сродници Г.Г., а не законски наследници бившег власника В.В., првостепени орган је закључио да подносиоци захтева не спадају у круг лица која имају право на враћање одузете имовине и обештећење у смислу одредаба Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС" бр. 72/11...142/14) и Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/95 и 101/2003-Одлука УСРС), на које одредбе се позвао у образложењу ожалбеног решења, па је захтев подносилаца одбио из овог разлога у односу на имовину одузету бившем власнику

В.В. рођ. ... из Захтев подносилаца у делу који се односи на имовину одузету Г.Г. Из ...-идеални део од 1/2 пашњака површине 3 јутра 807 кв. хв. КО ..., је одбио утврдивши да су подносиоци као доказ о праву својине за ту непокретност доставили неовверени уговор о купопродаји од 08.03.1951. године закључен између продавца Е.Е. и купаца Г.Г. и Ж.Ж., али да ни уз захтев, а ни током поступка нису доставили акт о подржављењу те непокретности, иако је Законом о враћању одузете имовине и обештећењу прописано да се то право може остварити за имовину одузету по таксативно наведеним прописима, која имовина је на територији Републике Србије, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији, као и других прописа, на основу аката о подржављењу, после 9. марта 1945. године одузета од физичких и правних лица и пренесена у општенародну, државну или задружну имовину. Првостепени орган је такође нашао да у време доношења ожалбеног решења нису испуњени услови за одлучивање о преосталом делу захтева за враћање имовине о коме ће бити одлучено накнадно посебним решењем, када се за то стекну законом прописани услови. Против овог решења тужиоци су изјавили жалбу, а оцењујући жалбене наводе тужени орган је нашао да је првостепени орган правилно закључио да подносиоци захтева нису законски наследници В.В., већ законски наследници другог наследног реда њеног супруга Г.Г., те сходно томе не спадају у круг лица која имају право на враћање имовине и обештећење прописаних одредбама члана 5. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Тужени је оценио неоснованим и наводе жалилаца да је законски наследник бивше власнице В.В. њен син пок. Д.Д. који је ступио у њена права и обавезе и који наслеђује оно што је њој одузето, а да су они његови живи наследници, а ово због тога што је стицање права својине путем реституције успостављено Законом о враћању одузете имовине и обештећењу, важи од дана ступања на снагу тог закона, па имовина која је предмет реституције није новопронађена имовина бившег власника, нити имовина која је била у својини бившег власника у моменту његове смрти, да би као таква могла да прати судбину заоставштине расправљене у оставинском поступку иза смрти оставиоца. Другостепени орган је оценио као правилно и одлучивње првостепеног органа у погледу дела захтева који се односи на имовину пок. Г.Г.- идеални део од 1/2 пашњака пов. 3 јутра 807 кв.хв. КО ..., с обзиром да за ту непокретност подносиоци захтева нису доставили акт о подржављењу који би представљао валидан основ за реституцију, па је оценивши да су и остали наводи жалбе без утицаја на другачије решење ове управне ствари, применом одредбе члана 230. Закона о општем управном поступку "Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01) и („Службени гласник РС" бр. 30/10) донео одлуку као у диспозитиву оспореног решења.

Одредбом члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС", бр. 72/11...142/14), прописано је да се право на враћање одузете имовине по одредбама тог закона може остварити за имовину која је одузета само применом прописа који се у том члану таксативно наведени.

Одредбом члана 3. наведеног Закона, прописано је да поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење, па се тако према тачки 3) под „актом о подржављењу" подразумева правни акт који је имао непосредно

дејство, као што је пресуда, одлука, решење и други правни кат државног, односно другог надлежног органа, којим је извршено подржављење имовине, док се према тачки 10) под појмом „бивши власник” подразумева физичко или правно лице које је било власник одузете имовине у моменту подржављења.

Одредбом члана 5. истог Закона прописано је да право на враћање имовине или обештећење има домаће физичко лице које је бивши власник одузете имовине, а у случају његове смрти или проглашења умрлим – његови законски наследници, утврђени у складу са прописима који уређују наслеђивање у Републици Србији и са одредбама овог закона.

Одредбом члана 42. став 3. тачка 4) Закона о враћању одузете имовине и обештећењу је прописано да захтев садржи податке о основу, времену и акту одузимања, а тачком 6) податке о правној вези подносиоца захтева са бившим власником. Ставом 4. тачка 3) овог члана закона је прописано да се уз захтев прилажу, у оригиналу или овереној фотокопији, следећи докази: за податке из става 3. тачка 4) овог члана – исправа о подржављењу имовине или назив, број и година Службеног гласила у коме је објављен акт, уз конкретно навођење предмета одузимања и сл., а тачком 4) да се за податке из става 3. тачка 6) овог члана прилажу: извод из матичне књиге, решење о наслеђивању, извод из регистра правних лица, односно други доказ на основу којег се може несумњиво утврдити правна веза подносиоца захтева са бившим власником.

Одредбом члана 8. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС”, бр. 46/95 и 101/03), прописано је да на основу закона, оставиоца наслеђују: његови потомци, његови усвојеници и њихови потомци, његов брачни друг, његови родитељи, његови усвојиоци, његова браћа и сестре и њихови потомци, његови дедови и бабе и њихови потомци и његови остали претци. Одредбом члана 9. став 1. је прописано да први наследни ред чине оставиочеви потомци и његов брачни друг, а одредбом става 2. овог члана, да оставиочева деца и његов брачни друг наслеђују на једнаке делове. Одредбом члана 10. Закона о наслеђивању је прописано да ако оставиочево дете не може и неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (унуци оставиочеви), а кад неки од оставиочевих унука не може или неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (праунуци оставиочеви) и тако редом све док има оставиочевих потомака. Одредбом члана 11. овог закона је прописано да ако осавилац нема потомства, брачни друг не наслеђује у правном наследном реду, већ у складу са одредбом члана 12. истог закона, у другом наследном реду наслеђује заједно са оставиочевим родитељима и њиховим потомством.

Полазећи од чињеничног и правног стања ове управне ствари, Управни суд налази да је оспорено решење донето без повреда правила поступка који је спроведен у складу са важећим процесним одредбама и применом релевантног материјалног права на правилно утврђено чињенично стање. Наиме, тужени орган је за своју одлуку дао јасне, аргументоване, темељно образложене и правилне разлоге да тужиоци као унуци Г.Г. (по покојној сестри З.З.), који је био супруг бивше власнице одузете имовине, В.В., не улазе у законом прописан круг законских

наследника бившег власника који у смислу одредбе члана 8. Закона о наслеђивању РС наслеђују оставиоце на основу закона, односно да тужиоци не спадају у круг лица која имају право на враћање одузете имовине или обештећење у складу са цитираном одредбом члана 5. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и то имовине одузете В.В. рођ. ... решењем о национализацији Одељења за финансије НОО Земун бр. .../1 од 01.06.1960. године и решењем Градске експропријационе комисије број: 383-48 од 13.11.1948. године.

Управни суд је ценио наводе тужбе, према којима је захтев тужилаца за реституцију у односу на имовину бившег власника В.В. неосновано одбијен, те да је оспорено решење донето уз погрешну примену материјалног права, али је нашао да су неосновани јер је у поступку који је претходио доношењу оспореног решења несумњиво утврђено да су тужиоци потомци супруга бившег власника, а не потомци самог власника одузете имовине В.В., па се не сматрају законским наследницима бившег власника. Цењени су такође и наводи тужилаца да је једини законски наследник иза пок. В.В. био њен син Д.Д. чији су они законски наследници, али је нашао да се ни овим наводима не доводи у сумњу правилност и законитост оспореног решења, са разлога што имовина која је предмет захтева за враћање није ни била у својини бившег власника у тренутку његове смрти, јер је подржављена за време живота власника, па није могла бити ни предмет заоставштине коју би наследио В.В. супруг Г.Г., или њен син Д.Д., већ лице које испуњава услове да буде утврђено за корисника права на враћање одузете имовине и обештећење, тек треба да стекне ту имовину оригинарним путем на основу одлуке надлежног државног органа (Агенције за реституцију), а у конкретном случају тужиоци као унуци супруга бивше власнице одузете имовине по његовој сестри, не спадају у круг законских наследника бившег власника у смислу одредби члана 11. и 12. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС”, бр. 46/95 и 7/03), нити га могу наследити по праву представљања сходно одредбама члана 8. и члана 10. истог Закона.

Приликом одлучивања суд је ценио и наводе тужбе који се односе на одлуку управних органа везану за имовину одузету бившем власнику Г.Г. из ... и то на идеални део од 1/2 пашњака површине 3 јутра ... кв. хв. КО ..., али је нашао да ни ови наводи нису основани. Ово зато што документација коју су тужиоци као подносиоци захтева приложили уз захтев који се односи на означени пашњак, није документација из члана 42. став 4. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, а то нису ни Уверење РГЗ Службе за катастар непокретности Београд ... од 08.12.2014. године, нити Уговор о купопродаји из 1951. године, будући да се не ради о појединачном правном акту који је имао непосредно правно дејство на имовину – 1/2 пашњака површине 3 јутра ... кв. хв. КО ..., тим актима имовина није одузета, нити су донесени применом неког од прописа наведених у члану 2. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, да би могли послужити као основ за враћање одузете имовине. Суд је имао у виду и наводе пуномоћника тужилаца са јавне расправе којима је указао на рестриктивно тумачење појма законског наследника али је нашао да се ни овим наводима не може утицати на другачије пресуђење, будући да Закон о враћању одузете имовине и обештећењу изричито предвиђа да право на реституцију имају искључиво законски наследници бившег власника, а Закон о наслеђивању изричито наводи која лица спадају у круг

законских наследника. Ово стога што се право представљања може применити само у првом наследном реду између крвних и адоптивних сродника у нисходној линији, све док има осавиочевих потомака, а не може се применити и на потомка оставиочевог законског наследника, па је тужени орган правилно поступио када је из свих изнетих разлога које у свему прихвата и овај суд, одбио жалбу тужилаца као неосновану.

Следом изложеног, након закључене усмене јавне расправе, у смислу одредбе члана 46. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС”, бр. 111/09), налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужилаца, Управни суд је применом одредби члана 40. став 2. и члана 41. став 1. Закона о управним споровима, донео одлуку као у ставу I диспозитива ове пресуде.

Одлуку као у ставу II диспозитива пресуде, суд је донео применом одредби чл. 66. и 67. Закона о управним споровима, у вези са чл. 150. и 153. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11) на чију сходну примену упућује одредба члана 74. Закона о управним споровима, водећи рачуна о томе да тужиоци који су трошкове тражили, у овом спору нису успели, због чега им право на накнаду трошкова не припада.

Одлучујући о захтеву заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, сагласно наведеним одредбама члана 66. и 67. Закона о управним споровима, Управни суд је применом одредби члана 153. став 1., члана 154. и 162. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11), на чију сходну примену упућује одредба члана 74. Закона о управним споровима, нашао да је исти основан, с обзиром да је заинтересовано лице у вези са овим управним спором имало трошкове за заступање од стране законског заступника Државног правобранилаштва РС и то на име састава једног одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара који износ је одмерен применом одредаба члана 4. и 14. у вези са тарифним бројем 43. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС”, бр. 121/12) у вези са одредбом члана 10. став 1. Закона о правобранилаштву („Сл. гласник РС”, бр. 55/14), у складу са захтевом истакнутим у одговору на тужбу, сагласно одредби члана 163. став 2. Закона о парничном поступку, колико је заинтересованом лицу и досуђено ставом III диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 20.04.2018. године, 4 У. 13373/16

Записничар
Гордана Војновић, с.р.

Председник већа-судија
Весна Лазаревић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Дејан Ђурић

СМ